

HÉTFŐ

POLITIKAI HETILAP.

Megjelenik minden hétfőn délelőtt.

Kéziratokat vissza nem adunk.

ELŐFIZETÉS
Egy negyedévre
2 korona

Telefon szám 503.
Hirdetések díja: megállapo-
dás szerint

Egyes szám
5 krajcár
(10 fillér)

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Zrínyi-utca 2 szám 1. emelet
Sebesy-ház.

V. évfolyam.

ARAD, 1911. MAJUS 2.

18. szám.

A választójogi nagygyűlés. — Baumgarten dr. előadása. — Papp J. püspök a nemzetiségi békéről. — A fénykép kiállítás megnyitása.

A jogászok napja.

A jogászok napja volt vasárnap Aradon. Az Aradi jogászegylet meghívására a Magyar jogászegylet jött el a jogászvilág kitűnőségeivel az élén, hogy megtartsa második vidéki teljes ülését.

A magyar jogászság mindenkor kiváló szerepet töltött be az ország szellemi és politikai vezetésének terén. — Nem volt az országban oly politikai változás, nem oly előretörő mozgalom, melynek vezetésében a magyar jogászság részt ne vett volna.

Dicső multra tekinthet a magyar jogászság vissza. — Verböczy óta nem volt az országnak szabadságmozgalma, melyben a jogászok kiváló szerepet ne játszottak volna, nem volt oly reform mozgalom, melynek megindítója és diadalvivője ne jogászok lettek volna. Elég e szempontból rámutatnunk a múlt század két legfontosabb politikai változására, a 48-ik törvények keletkezésére és a kiegyezésre, melyek elseje Kossuth Lajos, a másik pedig Deák Ferenc, a két legnagyobb magyar jogász nevéhez fűződik.

A magyar jogászságnak a nemzet és az állam javára irányított működésében nagy segítségére volt mindenkoron, hogy mintegy megérezte, mely uton kell haladnia, melyik uton haladva mutathatja fel a kiválóbb eredményeket.

Hosszu időn át a politikai közélet-

ben játszott jelentős szerepet a jogászság és emellett szinte háttérbe szorult a jogtudomány művelése. Azonban változnak az idők. A tudományok, s így a jogtudomány is, mértőföldes lépésekkel haladnak. A szaktudományok mindinkább differenciálódnak s e differenciálódással egyenes arányban szaporodnak a felmutatott eredmények.

A tudományos kutatás, buvárkodás eredményeit a fejlődő élet a gyakorlatban alkalmazza.

Ugyanez a folyamat folyik le a jogtudomány is. A jogtudósok hova-tova csak a jogtudomány egy speciális ágának művelői lesznek s e speciális ágakban kiváló eredményeket érnek el. A fejlődő gazdasági élet újabb és újabb szabályozásokat kíván meg s a jogtudós a gyakorlati élet jogászával karöltve siet e követelményeknek eleget tenni. Új, modern törvények keletkeznek, az elavultak ujjá alakulnak s az összes jogtudományok tudora, a bíró, az ügyvéd nem képes a jog összes ágainak fejlődésével lépést tartani, az műverialis jogászból, szakjogász lesz s a differenciálódás még itt sem áll meg, hanem halad az evolúció utján tovább s a jogászokat már ma nem csupán a főszak szerint különböztetjük meg, mint a közjog, büntetőjog, magán vagy kereskedelmi jog stb. kiváló művelőit, hanem még ezen szakokon belül is egy-egy speciális szakma

szert, amelyben bizonyos kiválóságra tesznek szert.

Az így elért tudományos eredmények azonban csak úgy gyümölcsözőek, ha azok átmennek a jogászság köztudatába, miután alapos megbeszélésen és bírálaton mentek át.

Sokáig hiányzott egy megfelelő organum, mely a jogtudomány minden ágának haladását közölte volna az egész ország jogászságával. A szaklapok tere szűk, a szakkönyvek drágák, a vidéken nincsenek szakegyletek, s így nagy áldozatok nélkül csak a fővárosi jogász maradhat állandóan a kor színvonalán.

E bajokon igyekszik segíteni a Magyar jogászegylet s eredményesen.

Az egész ország jogászságát és a jogászok legkiválóbbját egyesíteni törekszik s ezért mindent elkövet, hogy a vidék nagyobb városaiiban ekszpositurákat teremtsen. Így alakultak meg egymásután Pozsony, Győr, Miskolcz, Kassa, Eperjes és Arad jogász egyletei a Magyar jogász égisze alatt s ez egyesületeket látogatja meg az anyaegyesület, hogy az ország kulturális haladása érdekében fokozott tudományos munkásságra serkentsen s e munkájában mindannyian örömmel támogatjuk.

— xi.

A világhírű „Salamander” cipők kizárólag csakis urak és hölgyek részére 16 kor. 50 fill. és 20 kor. 50 fill. árban kaphatók

Weinberger János kizárólagos cipőraktárában

Arad, andrássy-tér 20. szám. Telefon szám 312.

Az aradi román püspök a nemzetiségi békéről

A román zsinat gyűlései.

— A Hétfő riportja. —

A hazai románság általános érdeklődése mellett vette kezdetét vasárnap délelőtt Aradon a román zsinat. A tanácskozást ünnepi mise előzte meg, amelyet Papp I. János püspök pontifikált fényes papi segédlettel. Ott volt a papok között Mangra Vazul nagyváradi püspöki helynök, Hamzsea Agoston archimandrita, Ciorogariu Romulus protozingellus, továbbá Beles Vazul, Kutics Traján, Lázár Cornél esperesek, Szucsú Jusztin dr., Lázár Cornél és Jakob Lázár dr. diakonusak.

A mise után a szeminárium dísztermébe vonult át a román előkelőség s ott Papp I. János püspök magasszárnyalású beszéd kíséretében megnyitotta a gyűlést. Beszédében a zsinat jelentős szerepét, majd a kormány működését méltatta, kifejtette, hogy a koalíciós kormányral szemben a jelenlegi kormány a nemzetiségek bizalmát és szimpátiáját megnyerte. A mostani állapotot igen kedvezőnek találja a nemzetiségekre nézve s éppen ezért felhívta a hazai románságot, hogy használják ki a kínálkozó alkalmat és kezdjenek tárgyalásokat a kormányral. A nagyfontosságú beszéd végén fölolvasta a püspök a zsinat tárgysorozatát s ezzel a vasárnapi ülés véget ért. A hétfői ülés tárgysorozata a pestesi, lippai és bánátkomlói kerületek képviselőinek igazolásában, majd pedig az egyház vagyoni állapotának referálásában merült ki.

Május elseje.

A munkások ünnepe.

A Hétfő riportja

Az aradi szociáldemokrata párt ebben az évben is hagyományosan ünnepelte meg, a proletáriátus világünnepét, május elsejét. Délután 3 órakor a Szabadság-téren gyülekeztek a munkások. Innen fél négy órakor négyes sorokban az Andrassy-uton kivonultak a városligetbe, ahol népgyűlést tartottak. A nap jelentőségét Vadász Armánd dr. ügyvéd méltatta. Beszédében kitartásra buzdította a munkásságot. Azonkívül röviden vázolta a gazdasági harc történetét, és bizonyította annak létjogosultságát. Kivülre beszédet tartottak még Varga Ferenc párttitkár és a pártvezetőségének még néhány tagja.

A rendőrség nagyszámu képviselőinek nem akadt dolguk, mert a munkásság, a lehető legfegyelmesebben viselkedett. A gyűlés végeztével a waggongyári zenekar munkásdalokat adott elő. A zene hangjai mellett a munkásság a késő esti órákig együtt maradt.

A választójogi nagygyűlés.

Justhék és a szocialisták. — Az aradi fiók megalakítása. Az elhallgattatott feministák.

— A Hétfő riportja. —

Vasárnap megalakult a választójogi ligájának aradi fiókja. A választójogi nagygyűlést a Szabadság-téren tartották meg s mintegy tiz szónok hangoztatta az általános, titkos választójogi törvénybeiktatásának szükségességét. A szónokok között nevesebb politikusok is voltak s tagadhatatlanul hallottunk komoly beszédeket is. Bár a frázisokból is bőven kijutott az összegyűlt hallgatóságnak.

A nagygyűlésen különös incidens történt. Az előterjesztett határozati javaslatához szót kért Bédi Schwimmer Róza a feministák kiküldöttje, akinek a kérését a rendezőség furcsa megokolással megtagadta.

— Nem engedhetjük önöket felszólalni — mondták a feministáknak — mert a nők választójogáért való harc ma még csak utópia s így a gyakorlati küzdelmünkkel nem keverhetjük össze.

Ezeket a szavakat a választójogi nagygyűlés rendezői mondták, akiknek a követelésük még nem is olyan nagyon régen szintén csak utópia volt s annak dacára lépten-nyomon hangoztatták jogaikat s ha valahol megakadályozták egy-egy véresebb szájú szónokuk háborgását, úgy Magyarországot Balkánnak mondták s azonnal kész voltak megsértett szólásszabadságról beszélni Szép a következetesség. Ezek az urak még csak követelésük kapuja előtt állnak s már a mögöttük levőket nem engedik szóhoz jutni. S ha keresztül lépik a küszöböt, úgy a valóságig még jobban füttyülni fognak az elmaradotaknak. Választójogi urak, éljen a szólásszabadság!

Justh Gyula és kísérete vasárnap délelőtt érkezett Aradra. Az állomáson több száz ember várta. A szocialisták a Szabadság térről csoportosan vonultak föl az állomáshoz. Táblákat vittek, amelyeken az általános, titkos választójogi jogot éltették.

Amikor a vonat berobogott az állomásra, a munkások dalosköre éneke fogadta a vendégeket. Szudy Elemér lapszerkesztő rövid beszédében üdvözölte Justh Gyulát, aki ezért köszönetet mondott.

A menet ezután bevonult a városba. A vendégek a Központi-szálló télikertjében társasbédre ültek össze.

Justh kíséretében voltak: Batthyányi Tivadar gróf, Justh János, Beck Lajos, Mádi-Kovács János, Eitner Zsigmond, Bakonyi Samu, Bikádi Antal, Ábrahám Dezső, Vertán Etele, Zalaki Pál, Papp Elek, Benedek János, Ormos Ede dr., Kun Gyula és mások.

A nagygyűlés délután 3 órakor kezdődött, mintegy 800 főnyi közönséggel. Mülek Lajos dr. üdvözölve a megjelenteket, megnyitotta a gyűlést és felszólította Batthyányi Tivadar grófot, beszédének elmondására. Batthyány

Tivadar gróf örömeinek ad kifejezést, hogy a gyűlés ilyen impozánsan sikerült, bár előre tudja, hogy a kormány sajtója a valóság elferdítésével fog megjelenni. Emlékezteti a közönséget, hogy az általános választójogi jogot a király már két trónbeszédében is megígérte, ennek ellenére a miniszterelnök egyik legutóbbi beszédében kijelentette, hogy a mostani időt még nem tartja alkalmasnak az általános választójogi megvalósítására, éppen ezért kötelessége mindazoknak — pártállásra való tekintet nélkül, — akik e kérdésben egyet értenek válni a közös célért, az általános titkos választójogért. Erre a külföldön is számos példa van, mert nem azt kell nézni, hogy ki támogatja a törekvést, hanem, hogy komolyan támogatja-e.

A kormány körében óriási riadalom átmadt a Justh párt és a szocialisták egyesülésére, ami azonban reánk csak megnyugtató hatással lehet. Mi nem vagyunk hazaárulók, hanem egyenes katonái Kossuth Lajosnak, sajnos azonban, még gyöngék vagyunk, oda-fönt füttyülnék az akormányunkra, azt mondják, hogy ez a parlament nem képviseli Magyarországot, csak pár százezer a hatalomtól függő polgárt. Ha azt akarjuk, hogy itt ne csak a felső tízezrek uralkodjanak, hanem a nép milliói élhessenek tisztességesen, akkor első kérdés a népparlament megalakítása. Ezután a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

Mondja ki az aradi 1911. ápr. 30-iki nagygyűlés, hogy sürgeti és követeli az állam két trónbeszédében is megígért általános, egyenlő és titkos választójognak sürgős és minden más egyéb, s különösen a véderőjavaslatot is megelőző törvénybe iktatását.

Felhívja a nagygyűlés az általános egyenlő választójognak, a titkosan és községenként gyakorlandó szavazásnak barátait, hogy álljanak csatasorba és ne nyugodjanak mindaddig, míg vállvetett küzdelmünk a nagy reform-művet meg nem valósítja.

Elhatározza a nagygyűlés, hogy a képviselőházhoz ily értelemben feliratot intéz és egyben megalakítja az általános, egyenlő és titkos választójogi országos szövetségének aradi fiókját.

A felolvasott javaslatot éljenzéssel elfogadták.

Ezután Justh Gyula lépett az emelvényre. Mélységes kegyeletének ad kifejezést a vértanúk emléke előtt, akik megnyugvással néznek mozgalmunkra: teljes erővel szembeszállni a reakcióval.

Nálunk a népképviselőnek még paródiája sincs meg, az lesz képviselő, akit a hatalom akar. Azt mondják a reakció lovagjai, hogyha megvalósítanak az általános titkos választójogi jogot, akkor megszűnnék a magyar faj szupremációja és a vezetés kisiklanék az intelligencia kezei közül. Mielőtt erre válaszol bebizonyítja, hogy a függetlenségipárt küzdött az általános választójogért. Visszapillantást vet a

Tisztítsd csak

Globus
Fémfiszítókivonattal
a világ legjobb fémfiszítószeré

Maculatura-papíros olcsó árban kapható e lap kiadóhivatalában.

Veszek
vagy más tárgyakra álcserélok

zálogcédulákat,
tört aranyat, ezüstöt gyémántot és brilliánt tárgyakat

Deutsch Izidor
óra és ékszerész 10
Weltzer János-utca, Minorita-palota
Arad legnagyobb óra és ékszer raktára. Legolcsóbb bevásárlási forrás.
TELEFON 438. TELEFON 438

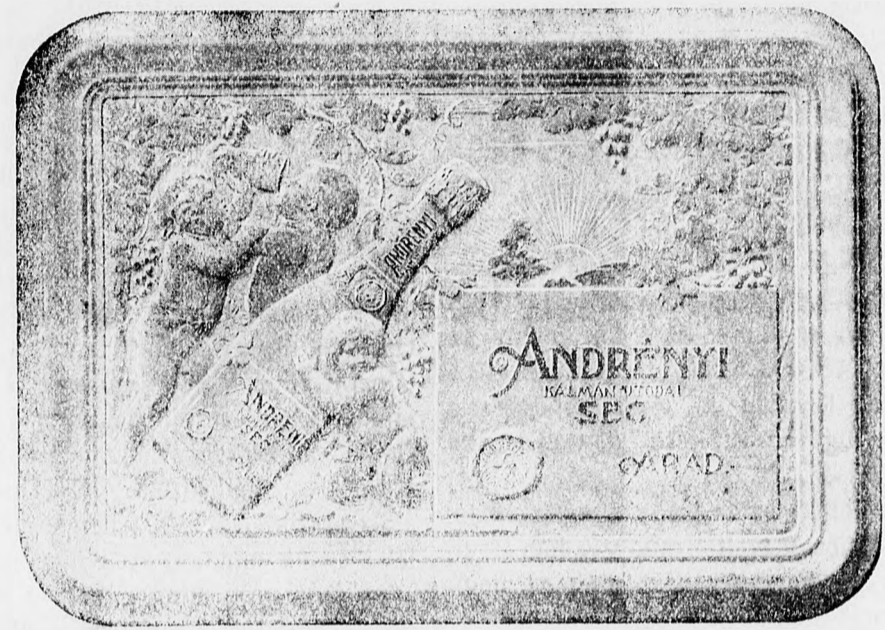
Jó írásu fiatal gyakornok azonnal alkalmazást nyer helybeli nagy vállalatnál kezdőfizetéssel.
Ajánlatok „Szorgalom“ jeligére a kiadóhivatalba nyújtandók be.

Gyorsiró
perfekt vitairó
azonnal alkalmazást kap.
Cím a kiadóban.

Szőlőoltványokat
szállít amerikai sima és gyökeres vesszőket különféle fajokban fajtisztasággal jótállva legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Kisküküllómenti első szőlőoltvány telep.
Tulajdonos:
CASPARI FRIGYES
Medgyes 15. sz. (Nagyküküllő-megye.)
— Tessék képes árjegyzéket kérni. —

Az árjegyzékben található az ország minden részéről érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbeli bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

Gyermekek és felnőttek által egyaránt kedvelt friss és kellemes ízű Hajós-féle csukamájolaj most érkezett meg. E fontos és nagy táperőjű szer kitűnő hatásának bizonyult mindenféle légzőszervi bajoknál, köhögésnél, fejlődésben visszamaradt gyermekeknél, stb. — **Ára egy üvegnek 2 kor.**

Fagydagánatok elmulasztására, fagyviszketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin“
Ára egy üvegnek ecsettel és utasítással **70 fillér.**

Legjobb fekete hajfestő a „MELOGEN“. Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. — **Ára 2 kor.**

Kitűnő amerikai gummi
a „NITER“ 6 darab egy eredeti fémdobozban **2 kor.**

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:
Hajós Árpád
gyógyszertárában, **Andrássy-tér 22. szám.** (amegyeházzal szemben.)

Nők legforróbb vágya szépnek lenni.

Ezt legkönnyebben érhetik el a Hajós-féle **ARADI IBOLYA-CREME** használatával. Meglepő gyorsan tüntet el szeplőt, májfoltot, bőrvörösséget és mindenféle arclisztatlanságot.

Ára egy tégelynek 1 korona.

1 darab Ibolya-creme szappan 70 fill., 1 doboz Aradi Ibolya-Hőlgypor 1 kor. 20 fill., 1 üveg Ibolya-tej 1 kor

Kapható a készítőnél: **HAJÓS ÁRPÁD** gyógyszertárában **ARADON, Andrássy-tér 22.** (A megyeházzal szemben.)

Az ország minden nagyobb gyógyszertárában, droguériájában és illatszerek kereskedésében.

Automobil Kölcsönző Vállalat

Szabadság-tér 17.

Telefon 816.

Városi és helyközi forgalomra kölcsön ad minimális díjért elsőrangú Westinghouse gyártmányú automobilo-
kat a nap bármely szakában.

Telefon, szóbeli vagy írásbeli megkeresésre küld kitűnően képzett sofőrök vezetése mellett automobilo-
kat.

Városi forgalomban $\frac{1}{4}$ óra 2 kor. 50 fillér.

○ Vasúthoz 2 korona. ○

Vidéki turák megállapodás szerint.

Vidékről érkező megkeresésekre

○ szintén küld kocsikat. ○

1157

Vasárnapi kirándulásokra előjegyzéseket elfogad.

Magyar Automobil Részvénytársaság Westinghouse Rendszer Arad.

Meghívás.

A „Magyar Automobil Részvénytársaság Westinghouse Rendszer“ ezennel meghívja tisztelt részvényeseit a folyó évi május hó 14-én, déli 12^{1/2} órakor a városháza tanácstermében tartandó

II-ik évi rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes kiküldése.
  2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, valamint az 1910. évi zárszámadások és mérleg megvizsgálása, a mérleg megállapítása, a tiszta nyereség hováfordítása, valamint az igazgatóság és a felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása iránti határozathozatal.
  3. A felügyelő-bizottság díjazásának megállapítása. (Alapsz. 40. §-a értelmében.)
  4. Egy felügyelő-bizottsági tag megválasztása. (Alapsz. 40. §-a szerint.)
  5. Az alapszabályok 6., 15., 16., 22. és 48. §§-ainak módosítása.
  6. Az igazgatóságnak adandó felhatalmazása cégbiróság által netalán kívánt alapszabály módosításoknak saját hatáskörében történendő eszközlése és ezeknek bejelentése iránt.
  7. Netaláni indítványok. (Alapsz. 21. §-a szerint.)
- Az alapszabályok 17. §-a szerint minden részvény birtoka a közgyűlésen való részvételre egy szavazatra jogosít; felkéretnek a t. c. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, hogy részvényeiket a közgyűlést megelőzőleg legalább 3 nappal az alant felsorolt letéti helyeken elismervény ellenében letéteményezni sziveskedjenek.

Aradon: a társaság pénztáránál,

Budapesten: a Magyar Általános Hitelbanknál,

Nagybecskereken: a Torontálmegyei Takarékos és Hitelbanknál és

Párisban: „La Societé Generale“ pénztáránál.

A Magyar Automobil Részvénytársaság
Westinghouse Rendszer Igazgatósága.

Arad, 1911. április hó 13.

Vagyon Mérleg-számla 1910. december 31-én. Teher.

Készpénzkészlet	2788 58	Részvénytőke:		
Pénztárazatoknál elhelyezve	6998 28	2750 drb. 400 kor. névértékű „A“ sor.	1100000	
Letétek	365 —	részvény		
Váltók	36797 60	2250 drb. 400 kor. névértékű „B“ sor.	900000	2000000 —
Értékpapírok:		részvény		2921 88
601 drb. Magyar Autoforg r. t részvény		Tartalékalap		690153 36
és egyéb értékpapírok	128465 07	Különféle hitelezők		17300 —
Gyári ingatlanok	394154 23	Forgatmányok		
Gépek	216861 76	Átmeneti tételek:		
Gyári berendezések, szerszámok stb.	138678 19	megrendelésekre előre felvett összegek		29300 42
Műhely, raktár és iroda berendezések	32877 42	Nyereség		45737 75
10% leírás	3287 74			
Árukészlet:				
aradi és budapesti áruaktár	177023 15			
Gyártás alatti áruk	271847 71			
Bizományba adott áruk	146152 29			
Különféle adósok	595023 15			
Szabadalmak és jogok	299435 49			
Modellek	900000 —			
Alapítási költségek:	10003 79			
25% leírás	3882 52			
Budapesti üzlethelyiség átalakítási költségei	970 63			
teljes leírás	1938 95			
Hátralékos részvényesek	1938 95			
Átmeneti tételek:				
folyamatban lévő megrendelésekre fizetett munkabérek, anyagok stb	7362 —			
	15978 70			
	2785413 41			2785413 41

Arad, 1910. december hó 31.

A könyvelésért:
Weinfed Mór s. k.,
főkönyvvezető

Dicker József s. k., **F. E. Drake** s. k., **Báró Hatvany Károly** s. k., **Kunz József** s. k., **W. H. Ostertag** s. k., **Varjassy Lajos** s. k.,
vezérigazgató. igazgató igazgató. igazgató. igazgató. igazgató.

Jelen vagyon és teher kimutatást a törvény és alapszabályok értelmében megvizsgáltuk és rendben találtuk.

A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Dr. Dellimanics Lajos s. k.,
f. b. tag.

Dr. Fábry Sándor s. k.,
f. b. elnök.

Ottenberg Tivadar s. k.,
f. b. tag.

A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG JELENTÉSE.

Tisztelt Közgyűlés!

Az 1910. év március hó 30-án megtartott rendes évi közgyűlés bizalma által a Magyar Automobil Részvénytársaság Westinghouse Rendszer ügyvezetésének felügyeletével megbizva van szerencsénk a kereskedelmi törvény 195. §-ának, valamint az alapszabályok 41. §-ának megfelelőleg reánk rótt feladatunkról következőkben beszámolni.

A társulat ügykezelését több ízben megvizsgáltuk és úgy annak a törvény- és alapszabályszerű helyességéről, valamint a könyvvezetés pontosságáról megnyugtató tudomást szereztünk.

Az igazgatóság által elénk terjesztett 1910. évi december hó

A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Dr. Dellimanics Lajos s. k.,
f. b. tag.

Dr. Fábry Sándor s. k.,
f. b. elnök.

Ottenberg Tivadar s. k.,
f. b. tag.

Nyomott Zlinszky István és Társa könyvnyomdájában Aradon.

31-én lezárt mérleget, nyereség és veszteség számlát, valamint a letéteket behatóan átvizsgáltuk és a szabályszerűen lezárt fő, mint a segédkönyvekkel összehasonlítottuk és teljesen rendben lévőnek és a valóságnak megfelelőleg találtuk.

Ennélfogva van szerencsénk a tisztelt közgyűlésnek a mérleg szerint mutatkozó 45737 75 korona tiszta nyereség hováfordítása tárgyában az igazgatóság által benyújtott indítványát elfogadásra ajánlani és kérjük a t. közgyűlést, hogy az 1910. üzleti évre úgy az igazgatóságnak, mint a tisztelettel alulírott felügyelő bizottságnak a felmentvényt megadni sziveskedjék.

Arad, 1911. április hó 13.